

Uit het Rijksarchief: een plan van de gemeentegrens tussen Millen en Valmeer, 1841

Rombout Nijssen

Kort na de onafhankelijkheid van België werd in de schoot van het ministerie van financiën de dienst van het kadaster opgericht. De dienst kon voort werken op basis van de gegevens die al in de Nederlandse tijd verzameld waren. Eén van de opdrachten van de dienst was het vastleggen van de waarde van elk onroerend goed, en het identificeren van de bezitters ervan, zodat het ministerie hun een evenredige belasting kon opleggen. De dossiers die daarbij tot stand kwamen worden in het Rijksarchief te Hasselt bewaard, en kunnen er in de leeszaal geraadpleegd worden.

De waarde van een goed hangt niet alleen af van de oppervlakte of de grootte, maar ook van factoren als de ligging. Een bepaald huis in Herderen bijvoorbeeld, kan meer of minder waard zijn dan hetzelfde huis in een randgemeente van Brussel. Bereikbaarheid, nabijheid van werkgelegenheid, van scholen, van een cultureel aanbod, en dergelijke meer, beïnvloeden de waarde van een goed. Om die factor ligging in kaart te kunnen brengen, maakte de dienst van het kadaster in de jaren '40 van de negentiende eeuw gedetailleerde overzichten van de kwaliteit van de wegen, van de huizen, van de werkgelegenheid, van de opbrengst van de gronden, van de waterhuishouding, enzovoort, voor elke gemeente in Limburg.

Eén van de eerste taken daarbij was het vaststellen van de gemeentegrenzen. Men wilde de gemeentegrenzen immers laten samenvallen met perceelsgrenzen, om te voorkomen dat de delen van een bepaald perceel aan twee verschillende aanslagvoeten belast zouden worden. Men deed dat door samen met enkele afgevaardigden van twee aangrenzende gemeenten - meestal de burgemeester en andere gemeenteraadsleden - de grenzen af te stappen. Waar een perceelsgrens de oude grens doorsneed, werd een nieuwe gemeentegrens rondom de percelen in kwestie vastgelegd.

Op dit plan van de grens van Millen en Valmeer is te zien hoe men aan de noordzijde een aantal percelen in hun geheel bij Millen rekent, zodat er een inham in het grondgebied van

Rombout Nijssen

Valmeer ontstaat. In het midden wint Millen ook een stukje. In het zuiden wordt het verlies voor Valmeer goedge maakt, en snijdt het grondgebied van Valmeer een inham uit Millen.

Adres van de auteur:

Rijksarchief
Bampslaan 4
3500 Hasselt